

NGU-rapport nr. 85.197

Geokjemisk prøvetaking i
Vest-Finmark

Feltrapport 1985

Norges geologiske undersøkelse

Leiv Eirikssons vei 39, Postboks 3006, 7001 Trondheim - Tlf. (07) 92 16 11
Oslokontor, Drammensveien 230, Oslo 2 - Tlf. (02) 55 31 65

Rapport nr. 85.197	ISSN 0800-3416	Åpen/Forring XXXXXX	
Tittel: Geokjemisk prøvetaking i Vest-Finmark. Feltrapport 1985.			
Forfatter: Øystein Jæger		Oppdragsgiver: Statoil/NGU	
Fylke: Finmark		Kommune:	
Kartbladnavn (M. 1:250 000)		Kartbladnr. og -navn (M. 1:50 000)	
Forekomstens navn og koordinater:		Sidetall:	Pris: kr. 35.00
		Kartbilag:	
Feltarbeid utført: 1985	Rapportdato: okt. 1985	Prosjektnr.: 2247	Prosjektleder: Rolf T. Ottesen
Sammendrag: I løpet av feltsesongen 1985 ble den regionale geokjemiske kartleggingen av Finmark fullført (Nordkalott-modell). Rapporten beskriver hvordan feltarbeidet ble utført og gir en oversikt over kostnadene.			
Emneord	Geokjemi	Kostnader	
	Regional prøvetaking	Feltrapport	

Hydrogeologiske rapporter kan lånes eller kjøpes fra Oslokontoret, mens de øvrige rapportene kan lånes eller kjøpes fra NGU, Trondheim.

INNHOOLD

	Side
1. INNLEDNING	4
2. PLANLEGGING AV FELTARBEID	4
3. FELTARBEIDET	5
3.1 Generelt	5
3.2 Prøvedekning, prøvesamling	5
3.3 Bilprøver	10
3.4 Helikopterprøver	11
4. KOSTNADSOVERSIKT	12
4.1 Regnskapsoversikt	12
4.2 Delkostnader	13
4.2.1 Adm., frakt, reiser	13
4.2.2 Helikopterprøvetaking	13
4.2.3 Bilprøvetaking	14
5. OPPSUMMERING	14

1. INNLEDNING

Statoil og NGU inngikk i 1985 en samarbeidsavtale om baryttundersøkelser i Finnmark på grunnlag av geokjemiske data fra Nordkalottprosjektet.

En del av prosjektet var å fullføre den regionale geokjemiske kartleggingen av Finnmark fylke som ikke var fullført under Nordkalottprosjektet.

Dette arbeidet ble utført sommeren 1985 i et 7 300 km² stort område i Vest-Finnmark.

2. PLANLEGGING AV FELTARBEIDET

Vinteren -85 ble prøvepunktene plottet på kart i målestokk 1:50 000. For å oppnå samme prøvetetthet som i resten av fylket ble det planlagt å prøveta 265 lokaliteter (ca. 1 prøve pr. 30 km²).

På hver lokalitet skulle prøvemediene bekkesediment, bekkemose, bekkevann, morene og humus prøvetas. Det ble bestemt at området skulle deles i 2 like deler og prøvetas av 2 feltgrupper á 2 personer. Hver feltgruppe fikk hovedbase sentralt i sitt område:

Gruppe 1: Liv Botne og Øystein Jæger ble stasjonert i Alta.

Gruppe 2: Kari Kveseth og Terje Jacobsen ble stasjonert i Repparfjord.

Hver gruppe skulle disponere bil og dessuten benytte helikopter i en kortere periode. Prøvetakingsutstyr og feltutstyr for de respektive gruppene ble sendt med Linjegods til de 2 hovedbasene i god tid før feltsesongen tok til.

Like før feltsesongen tok til kom det ønske fra ledelsen av Finnmarksprosjektet om tett prøvetaking (ca. 1 prøve pr. 5 km²) av prøvemediet bekkesediment i utvalgte områder på øyene i Vest-Finnmark.

Dette betydde at antall prøvelokaliteter måtte økes fra 265 til ca. 310. Samtidig ble den økonomiske rammen for prosjektet klarlagt; kr 265 000. Det ble da klart at prøvetettheten måtte reduseres kraftig.

3. FELTARBEIDET

3.1. Generelt

Feltarbeidet i 1985 ble gjennomført i tiden 22.06. - 28.07. Hvert feltlag disponerte privatbil og vare-henger til prøvetakingen. I perioden 27.06. - 30.06. brukte gruppe 1 helikopter til prøveinnsamlingen. Gruppe 2 benyttet helikopter i tiden 02.07. - 03.07. og 15.07. - 16.07.

Prøvene ble samlet inn etter samme prosedyre som i Nordkalottprosjektet og i NGUs geokjemiske kartlegging av Sogn og Fjordane. Prøvetakingsprosedyren er beskrevet av Per Ryghaug i NGU-rapport nr. 84.019. Eneste forskjell er at det i Vest-Finnmark bare ble samlet inn 60 ml bekkevann på hver lokalitet (mot 120 ml på Nordkalotten og i Sogn og Fjordane). Bekketorv ble ikke prøvetatt.

3.2. Prøvedekning, prøveinnsamling

Det går fram av tabell 2 at 47 av prøvene ble samlet inn nær kjørbar vei, mens 95 prøver ble samlet inn ved hjelp av helikopter. Nummerering av prøvelokalitetene og antall prøvetatte lokaliteter for hver gruppe går fram av tabell 1.

TABELL 1. PRØVELOKALITETENES NUMMERERING OG ANTALL

Gruppe nr.	Prøvelok. nr.	Antall lokaliteter
1	1001 - 1083	83
2	1201 - 1259	59

Antall prøvelokaliteter totalt:		<u>142</u>

Totalt for Vest-Finmark representerer den geokjemiske kartleggingen 1 prøvelokalitet pr. 51 km². En oversikt over det prøvetatte området fordelt på de 2 feltgruppene går fram av fig. 1. 13 av lokalitetene er bekkesedimentprøver, 1 er bekkemoseprøve og 128 lokaliteter er prøvetatt etter Nordkalottmodellen med prøvemediene bekkesediment, bekkemose, bekkevann, humus og morene. Dette representerer 1 prøvelokalitet pr. 57 km² for prøver av Nordkalottmodellen.

En oversikt over tilgjengeligheten i % av de 5 prøvetypene for prøvene av Nordkalottmodellen er vist i tabell 3.

TABELL 3. TILGJENGELIGHETEN AV ULIKE PRØVETYPEN I %

	Totalt N=128	Gruppe 1 N=76	Gruppe 2 N=52
Bekkesediment	99.2	100	98.1
Bekkemose	89.1	82.9	98.1
Bekkevann	100	100	100
Morene	96.1	98.7	92.3
Humus	100	100	100

I alt ble det sommeren -85 samlet inn 634 forskjellige enkeltprøver. Data som viser hvordan feltarbeidet ble gjennomført er satt opp i tabell 4.

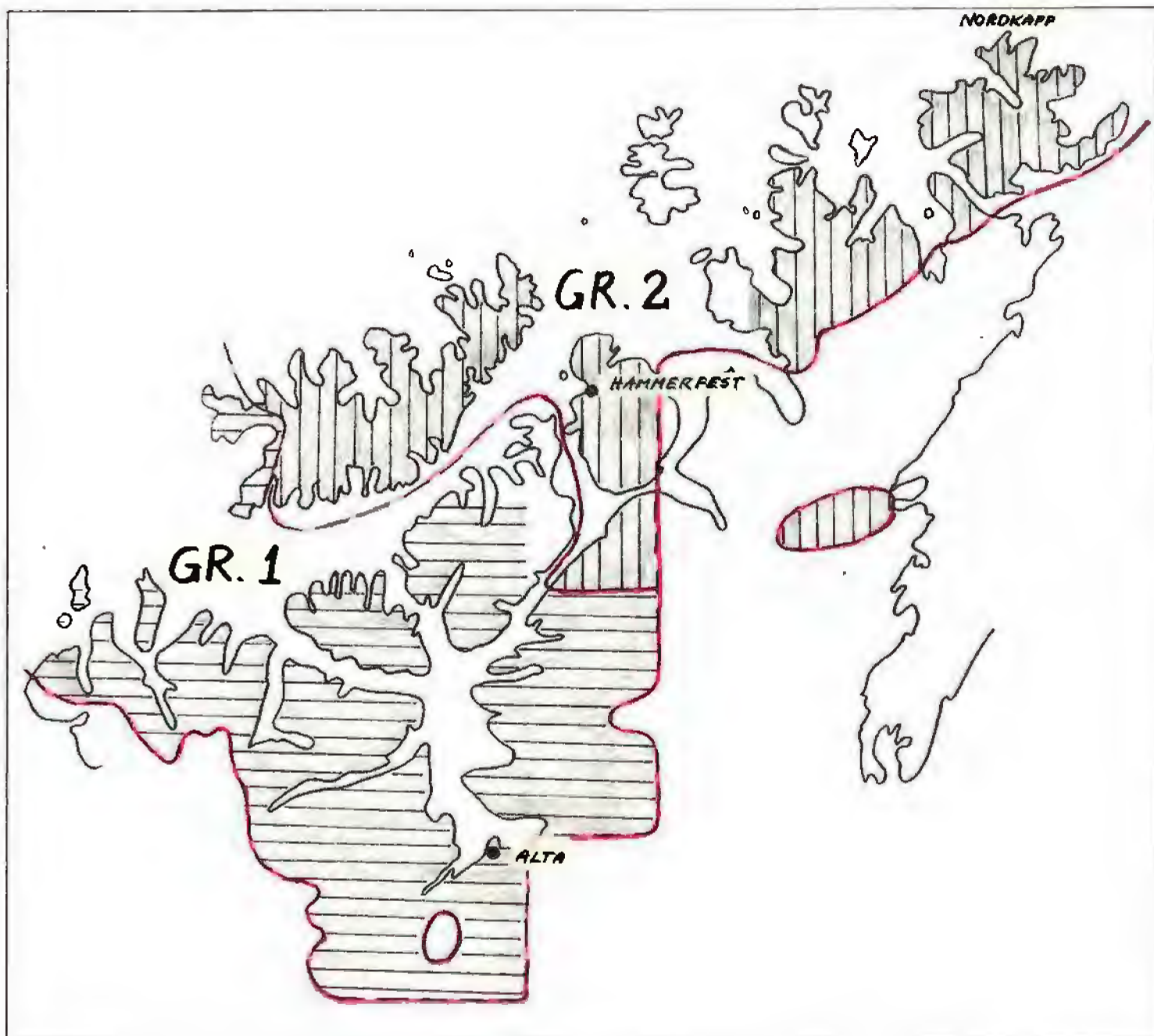

Fig. 1. Oversiktskart over Vest-Finmark.
Prøvetakingsområdet for gruppe 1 og 2, og prøvetatt område 1985
(skravert).

Tabell 2. VEST-FINNMARK. GEOKJEMISK KARTLEGGING. ANTALL PRØVELOKALITETER

Kartblad 1:50 000 nr. navn		Prøvetatt 1985				SUM
		Gruppe 1		Gruppe 2		
		m/bil	m/helik.	m/bil	m/helik.	
1735 I	Silda		5			5
1735 II	Øksfj. Jøkulen		6			6
1735 III	Olderfjorden		2			2
1735 IV	Loppa		3			3
1736 II	Sørvær	4				4
1834 I	Alta	4	5			9
1834 II	Flintfjellet		9			9
1835 I	Seiland		9			9
1835 II	Talvik	7	2			9
1835 III	Øksfjord	6	3			9
1835 IV	Stjernøya		3			3
1836 I	Kamøya				3	3
1836 II	Sørøysundet				8	8
1836 III	Sørøya	1			10	11
1935 III	Sennalandet	3	7			10
1935 IV	Vargsund		3	3		6
1936 I	Snøfjorden			3		3
1936 II	Revsbotn			1		1
1936 III	Hammerfest			6		6
2035 IV	Billefjord			3		3
2036 I	Magerøysundet				5	5
2036 III	Kokelv			2		2
2036 IV	Havøysund		1	1	3	5
2037 II	Nordkapp			2	6	8
2137 III	Skarsvåg			1	2	3
Ant. prøvelok. tilsammen		25	58	22	37	142

TABELL 4. DATA VEDR. GJENNOMFØRING AV FELTARBEIDET I 1985

Vest-Finnmark	Gruppe 1	Gruppe 2	Totalt
Antall lokaliteter av Nordkalottmodell	76	52	128
Antall lokaliteter av bekkersedimenter	7	6	13
Antall lokaliteter av bekkemose	-	1	1
Prøvelokaliteter totalt	83	59	142
Antall feltdøgn leder/medarbeider	38/41	33/35	147
Antall gruppe-feltdøgn (2 manns-gruppe)	39.5	34	73.5
Antall prøvelokaliteter pr. gruppe - feltdøgn	2.1	1.7	1.9
Antall gruppefeltdøgn m/prøvetaking	23.5	24	47.5
Prøvetakingsandel av gruppens totale feltdøgn i %	59	70.6	64.6
Antall prøvelokaliteter pr. prøvetakingsdag	3.5	2.4	3.0

3.3. Bilprøver

Privatbil ble brukt av begge gruppene til innsamling av 47 av prøvene og til utkjøring av drivstoff i forbindelse med helikopterarbeidet. Dette ga innsparing i flytid fordi helikopteret fikk kortere overflyging for fylling av drivstoff.

Data vedrørende bil-bruken er gitt i tabell 5.

TABELL 5. BRUK AV BIL I FELTPERIODEN

	Gruppe 1	Gruppe 2	Totalt
Priv. bil reise tur/retur Finmark, antall km	3000	3200	6200
Priv. bil prøvetaking langs vei, antall km	2171	1825	3996
Priv. bil helikopterarbeid, ca. antall km	300	550	850
Bilbruk tilsammen	5471	5575	11046
Prøvetaking langs vei, antall km pr. lokalitet	86.8	82.9	85
Prøvetaking m/helikopter, antall km pr. lokalitet	5.2	14.9	8.9
Totalt antall km * pr. lokalitet	65.9	94.5	77.8
Totalt antall km * pr. gruppefeltdøgn	138.5	164.9	150.3
Antall km med varehenger	445	843	1288
Antall km med passasjer	5471	5575	11046

* innkl. reise tur/retur Finmark.

3.4. Helikopterprøver

Helikopter, type Hughes 300, ble benyttet som framkomstmiddel for innsamling av prøver på 95 lokaliteter, som ikke kunne nås fra vei. Data vedr. helikopterbruken går fram av tabell 6.

TABELL 6. BRUK AV HELIKOPTER I FELTPERIODEN

	Gruppe 1	Gruppe 2	Totalt
Flytid, timer **	14.1	9.7	23.8
Antall prøver	58	37	95
Antall gruppefeltdøgn m/prøvetaking	5	5	10
Antall prøver pr. gruppe- feltdøgn m/prøvetaking	11.6	7.4	9.5
Flytid pr. prøve i minutter	14	16	15

** Overflyging til feltområdet er ikke medregnet.

Den lave effektiviteten for gruppe 2 skyldes uhell med helikopteret slik at det den ene flydagen bare ble prøvetatt 3 prøvelokaliteter.

Helikopteret fløy inn i og kappet en løypestreng ytterst på Porsangerhalvøya og måtte nødlande. Siste del av flyperioden måtte dermed utsettes i 10 dager før det kom erstatningsmaskin. Dette skapte mye dødtid og arbeidet for gruppe 2 ble derfor lite effektivt i denne perioden. Utsettelsen av flyginga ga også problemer for NGUs feltgruppe på Varangerhalvøya som også benyttet samme helikopter.

Antall prøvelokaliteter pr. feltdøgn med prøvetaking var i snitt 9.5 lokaliteter. Ved etterbehandlingen (sikting/vasking av bekkesediment/bekkemose) ble det i gjennomsnitt preparert prøver fra ca. 14 lokaliteter pr. gruppe pr. dag.

Totaltiden for innsamling og etterbehandling av helikopterprøvene ble da 17 arbeidsdager og dette gir i gjennomsnitt 5.6 helikopterprøver pr. arbeidsdag for hver feltgruppe.

4. KOSTNADSDVERSIKT

4.1. Regnskapsoversikt

Eksterne bevilgninger til disposisjon i 1985: kr 265 000,-

Bruken av de eksterne midlene i 1985:

Feltreiser, frakt	kr 97 956,-	
Helikoptertransport	" 86 500,-	
Utstyr/emballasje	" 2 840,-	
Lønn eng. feltmedarbeider	" 48 046,-	
Arbeidsgodtgj.	" 14 783,-	
<u>Arbeidsgiveravg., feriepenger</u>	<u>" 12 828,-</u>	
Totalt	kr 262 953,-	" 262 953,-
Rest		<u>kr 2 047,-</u>

Totalt feltkostnader pr. prøvetatt lokalitet	kr 1852,-
- " - " - " enkeltprøve	" 415,-
- " - " - " gruppefeltdøgn	" 3577,-
- " - " - " manndag	" 1789,-

4.2. Delkostnader

4.2.1. Adm., frakt, reiser

Reise til og fra felt	kr 47 150,-
Frakt	" 10 605,-
Adm. feltleder 2 døgn	" 3 313,-
<u>Pakking/tørking av prøver</u>	<u>" 9 458,-</u>
Tilsammen	kr 70 526,-

Kostnad pr. prøvelokalitet kr 496,-.

4.2.2. Helikopterprøvetaking

Overflyging	kr 18 000,-
Flyging, 23.8 t á kr 2500,	" 59 500,-
<u>Diett/natt flyger, 20 døgn á kr 450,-</u>	<u>" 9 000,-</u>
Helikopter totalt	kr 86 500,-
Emballasje, 95 prøver á kr 20,-	" 1 900,-
Prøvetakingen (10 gruppefeltdøgn)	" 23 645,-
<u>Prøvepreparering (7 gruppefeltdøgn)</u>	<u>" 16 551,-</u>
Totalt kostn. 95 lokaliteter	<u>kr 128 596,-</u>

Kostnad pr. prøvelokalitet (utenom adm. frakt, reise) kr 1353,-
- " - - " - (medregnet - " - ") " 1849,-

4.2.3. Bilprøvetaking

Feltkostnad totalt kr 262 953,-

Dette inkluderer:

Helikopterutgifter kr 128 596,-

Adm. reise, frakt " 70 526,-

Tilsammen kr 199 124,- " 199 124,-

Kostnad ved bilprøvetaking kr 63 829,-

Kostnad pr. prøvelokalitet (utenom adm. frakt, reise) kr 1353,-

- " - " - (medregnet - " - ") " 1854,-

5. OPPSUMMERING

Feltsesongen 1985 ble gjennomført innenfor kostnadsrammene, men antallet prøvelokaliteter måtte i løpet av sommeren halveres i forhold til planene før sesongen.

Dette resulterte i ujevn fordeling av prøvepunktene i feltområdet og noen områder er ikke prøvetatt. (Hjelmsøy, Rolvsøy, nordre og østre deler av Seiland og vestre del av Porsangerhalvøya).

I forhold til tilsvarende prøvetakingr i Nordkalottprosjektet og i Sogn og Fjordane ble kostnadene ved prøvetakingen i Vest-Finmark store. Kostnadene pr. lokalitet i Sogn og Fjordane i 1984 var kr 981,-, i Vest-Finmark var de kr 1852,- i 1985.

Dette skyldes i hovedsak:

- Stort reise/frakt budsjett til/fra feltområdet.
- Helikopterulykket skapte dødtid i en periode på 10 dager for gruppe 2.
- Innenfor kostnadsrammene for prosjektet burde ikke mer enn ett feltlag arbeidet med prøvetakingen. Dette ville spart omlag kr 30 000,- i reiseutgifter.

Erfaringene fra feltsesongen tilsier at budsjetttrammene for et feltprosjekt bør være klargjort før planleggingen tar til. Dette vil sikre mer effektiv bruk av midlene og bedre fordeling av prøvelokalitetene.

Kostnadene ved bilprøvetakingen og helikopterprøvetakingen var omlag like store. Imidlertid viste det seg at helikotertypen som ble benyttet var mindre egnet til denne type arbeid. Marsj-hastigheten var omlag 60 knop og lastekapasitet og rekkevidde var begrenset. Dette medførte at helikopteret måtte fylle drivstoff og tømmes for prøver minst en gang om dagen (etter omlag 7 prøver). Effektiviteten ble dermed mindre enn med større type helikopter. Nødlandingen etter sammenstøtet med løypestrengen på Porsangerhalvøya viser at faremomentene ved denne type arbeid er store. Hadde helikopteret truffet løypestrengen noen cm høyere eller lavere kunne det fått katastrofale følger.

Enkelte ganger ble lastekapasiteten for helikopteret strukket lengst mulig får å få med den siste prøven i et område. Dette gjorde at helikopteret i enkelte situasjoner fløy på kanten av det forsvarlige idet det ikke hadde noe å gå på m.h.t. manøvrerbarhet. Alt dette viser at ved denne type arbeid vil en større og raskere type maskin (f.eks. Hughes 500) være å foretrekke både m.h.t. effektivitet og sikkerhet.